

אינפי 1-פתרון גיליון תרגילים מספר 6

1. א. נאמר ש- $\lim_{x \rightarrow 3} f(x) = -\infty$ אם לכל $m < 0$ קיים $\delta > 0$ כך שלכל x המקיים $0 < |x - 3| < \delta$, מתקיים ש- $f(x) < m$.

ב. נאמר ש- $\lim_{x \rightarrow \infty} f(x) = -3$ אם לכל $\varepsilon > 0$ קיים $M > 0$ כך שלכל $x > M$ מתקיים $|f(x) + 3| < \varepsilon$.

ג. נאמר ש- $\lim_{x \rightarrow 3} f(x) \neq -3$ אם קיים $\varepsilon > 0$ כך שלכל $\delta > 0$ קיים x המקיים $0 < |x - 3| < \delta$, עבורו $|f(x) + 3| \geq \varepsilon$.

ד. נאמר ש- $\lim_{x \rightarrow -\infty} f(x) \neq 3$ אם קיים $\varepsilon > 0$ כך שלכל m קיים $x < m$ עבורו מתקיים $|f(x) - 3| \geq \varepsilon$.

$$2. \text{א. } \lim_{x \rightarrow 3} \frac{1}{1+x^2} = \frac{1}{10}$$

יהא $\varepsilon > 0$. יש להראות שקיים $\delta > 0$ כך שלכל x המקיים $0 < |x - 3| < \delta$, מתקיים

$$(*) \quad \left| \frac{1}{1+x^2} - \frac{1}{10} \right| < \varepsilon$$

$$\left| \frac{1}{1+x^2} - \frac{1}{10} \right| = \left| \frac{(3-x)(3+x)}{10(1+x^2)} \right| \leq \frac{\delta |3+x|}{10}$$

$$\left| \frac{1}{1+x^2} - \frac{1}{10} \right| \leq \frac{9\delta}{10} \quad \text{כדי למלא את התנאי } (*) \text{ נוכל לבחור } \delta = \min \left\{ 3, \varepsilon \cdot \frac{10}{9} \right\}$$

$$ב. \lim_{x \rightarrow \infty} \sqrt{x^2 - 3x + 3} = \infty$$

יהא $R > 0$. יש להראות שקיים $M > 0$ כך שלכל $x > M$, מתקיים $\sqrt{x^2 - 3x + 3} > R$. (*)

לכל $x > 4$ מתקיים $x^2 > 4x$, ו- $\sqrt{x^2 - 3x + 3} > \sqrt{x + 3} > \sqrt{M + 3}$. לכן M שיקיים את (*) הוא $M = \max\{R^2 - 3, 4\}$.

$$3. \text{א. } \lim_{x \rightarrow 0} x \left\lfloor \frac{1}{x} \right\rfloor = 1 \quad \text{בעזרת משפט הסנדוויץ': } x \left(\frac{1}{x} - 1 \right) < x \left\lfloor \frac{1}{x} \right\rfloor \leq x \cdot \frac{1}{x} = 1$$

$$ב. \lim_{x \rightarrow 0+} \frac{x}{x + [x]} = \lim_{x \rightarrow 0+} \frac{x}{x} = 1$$

$$ג. \lim_{x \rightarrow 3+} \frac{\sqrt{x^2 - 9}}{|x - 3|} = \lim_{x \rightarrow 3+} \frac{\sqrt{(x+3)(x-3)}}{x-3} = \lim_{x \rightarrow 3+} \frac{\sqrt{x+3}}{\sqrt{x-3}} = \infty$$

$$ד. \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{3x^2 - 2x + 1}{6x^2 + 10} = \frac{1}{2}$$

$$ה. \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sin(x+a) - \sin(a)}{\sin(x)} = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{2 \cos((x+2a)/2) \sin((x+a-a)/2)}{2 \sin(x/2) \cos(x/2)} = \cos(a)$$

$$\lim_{x \rightarrow a} \frac{\sin^2(x) - \sin^2(a)}{x^2 - a^2} = \lim_{x \rightarrow a} \frac{(\sin(x) - \sin(a))(\sin(x) + \sin(a))}{(x-a)(x+a)} =$$

$$\lim_{x \rightarrow a} \frac{2 \cos((x+a)/2) \sin((x-a)/2) \cdot 2 \sin((x+a)/2) \cos((x-a)/2)}{(x-a)(x+a)} =$$

נפריד לשני מקרים: אם $a \neq 0$:

$$\lim_{x \rightarrow a} \frac{\sin^2(x) - \sin^2(a)}{x^2 - a^2} = \frac{\cos(a) 2 \sin(a)}{2a} \lim_{x \rightarrow a} \frac{2 \sin((x-a)/2)}{(x-a)} = \frac{\cos(a) 2 \sin(a)}{2a}$$

אם $a = 0$:

$$\lim_{x \rightarrow a} \frac{\sin^2(x) - \sin^2(a)}{x^2 - a^2} = 1 \cdot \lim_{x \rightarrow 0} \frac{2 \sin(x/2) \cdot 2 \sin(x/2)}{x^2} = 1$$

4. עבור x שלם $|[x]| = [x] + 1$, עבור x שלילי שאינו שלם, $|[x]| = [x] + 1$, ולכן $f(x) = \begin{cases} 0 & x \geq 0 \text{ or } x \in \mathbb{Z} \\ -1 & x < 0 \text{ and } x \notin \mathbb{Z} \end{cases}$. לכן ל- $f(x)$ יש נקודות אי רציפות סליקות כש- x שלם ושלילי, ונקודת אי רציפות מסוג ראשון ב-0.

5. נגדיר: $h(t) = \begin{cases} -A & t < -A \\ t & |t| \leq A \\ A & t > A \end{cases}$. היות ו- $h(t)$ רציפה, מהמשפט האומר שהרכבת פונקציות רציפות היא פונקציה רציפה, נובע ש- $g(x) = h(f(x))$ רציפה בכל נקודה בה $f(x)$ רציפה.

6. הוכחה: היות ו- $\lim_{x \rightarrow \infty} f(x) = 1$, נובע שקיים $M > 0$, כך שלכל $x > M$ מתקיים: $|f(x) - 1| < \frac{1}{2}$, כלומר, $|f(x)| > \frac{1}{2}$. לכן $\inf_{x > M} \{f(x)\} \geq \frac{1}{2}$. היות והפונקציה רציפה ב- $[0, M]$, היא מקבלת שם מקסימום ומינימום. נסמן את המקום בו המינימום מתקבל ב- x_m . לפי הנתון על החיוביות של הפונקציה, $f(x_m) > 0$. לכן $\inf_{x \in [0, M]} \{f(x)\} = f(x_m) > 0$.
 $\inf_{x \in [0, \infty)} \{f(x)\} = \min \left\{ \inf_{x \in [0, M]} \{f(x)\}, \inf_{x > M} \{f(x)\} \right\} \geq \min \{f(x_m), 1/2\} > 0$

7. הוכח או הפרך:

א. אם $f(x)$ מוגדרת בכל R ו- $\lim_{x \rightarrow \infty} f(x) = 0$ אז $\lim_{x \rightarrow 0} f(1/x) = 0$.

לא נכון. דוגמא נגדית: $f(x) = e^{-x}$. אזי $\lim_{x \rightarrow \infty} f(x) = 0$ אבל $\lim_{x \rightarrow 0^-} e^{-1/x} = \infty$, $\lim_{x \rightarrow 0^+} e^{-1/x} = 0$. ולכן לא קיים גבול.

ב. אם $g(x) = (f(x))^2$ רציפה ב- a אזי $f(x)$ רציפה ב- a .

לא נכון. דוגמא נגדית: $f(x) = \begin{cases} 1 & x > 0 \\ -1 & x \leq 0 \end{cases}$. לא רציפה ב-0, אך $g(x) = (f(x))^2 = 1$ רציפה.

ג. קיימות פונקציה $f(x)$ רציפה ב- a וסדרה $a_n \rightarrow a$ שעבורן $\lim_{n \rightarrow \infty} f(a_n)$ לא קיים.

לא נכון. הטענה סותרת את משפט הרציפות של היינה.

ד. אם $f(x)$ חסומה בסביבת $x = 0$ אזי קיים $\lim_{x \rightarrow 0} xf(x)$.

נראה ש- $\lim_{x \rightarrow 0} xf(x) = 0$:

יהא $\varepsilon > 0$. נראה שקיים $\delta > 0$ כך שלכל x המקיים $0 < |x| < \delta$ מתקיים $|xf(x)| < \varepsilon$. יהא

M החסם של $f(x)$. אזי $|xf(x)| \leq \delta M$, ולכן ה- δ הנדרש הוא $\delta = \frac{\varepsilon}{M}$.

ה. ל- $f(x) = x^5 + x^3 + x - 1$ קיים פתרון בקטע $(0,1)$.

$f(0) = -1, f(1) = 2$, $f(x)$ רציפה כפולינום ולכן לפי משפט ערך הביניים, קיימת ב- $(0,1)$ נקודה בה $f(x)$ מתאפסת.